

DYSKRYMINACJA STUDENTÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH I Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Formy, źródła i sposoby przeciwdziałania

Maria Libiszewska
Doradczyni edukacyjna
Dział ds. Osób Niepełnosprawnych UJ

Plan

**Równe traktowanie osób
niepełnosprawnych – podstawy prawne**

**Realizacja idei równego traktowania
na UJ w praktyce**

**Akademicka lekcja równego traktowania
– co jeszcze przed nami?**

UNIwersytet JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIwersytet JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Harmonizacja zarządzania dydaktyką na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie”
współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Artykuł 24. Konwencji

gwarantuje osobom niepełnosprawnym
dostęp do szkolnictwa wyższego
bez dyskryminacji i na równych
zasadach z innymi

Ustawa *Prawo o szkolnictwie wyższym*

Art. 13

„Podstawowym zadaniem uczelni jest:

9) stwarzanie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w:

- a) procesie kształcenia,
- b) badaniach naukowych

Racjonalna adaptacja

- to konieczne i odpowiednie zmiany, które mają na celu zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności **na zasadzie równości** z innymi osobami.

Racjonalna adaptacja

- Adaptacja taka ma być skuteczna w przypadku danej osoby, **nie powinna** jednak **nakładać nieproporcjonalnego** lub nadmiernego **obciążenia** na instytucję udzielającą wsparcia.

Racjonalna adaptacja

- Konieczne jest zaakceptowanie wymogu nadawania **praw dodatkowych** osobom niepełnosprawnym, ale w sytuacji uczelni **bez faworyzowania** osób niepełnosprawnych w stosunku do studentów bez niepełnosprawności.

MISJA

Działu ds. Osób Niepełnosprawnych UJ

wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych
poprzez opracowywanie i **wdrażanie racjonalnych**
adaptacji mających na celu **równe** ich **traktowanie** w
dostępie do edukacji.

Rozwiązania regulaminowe na UJ

**Regulamin
studiów UJ**

**Zarządzenie
Rektora UJ**

Rozwiązania regulaminowe

1. Studenci niepełnosprawni mogą ubiegać się o dostosowanie sposobu organizacji i właściwej realizacji procesu dydaktycznego, w tym warunków odbywania studiów do rodzaju niepełnosprawności.

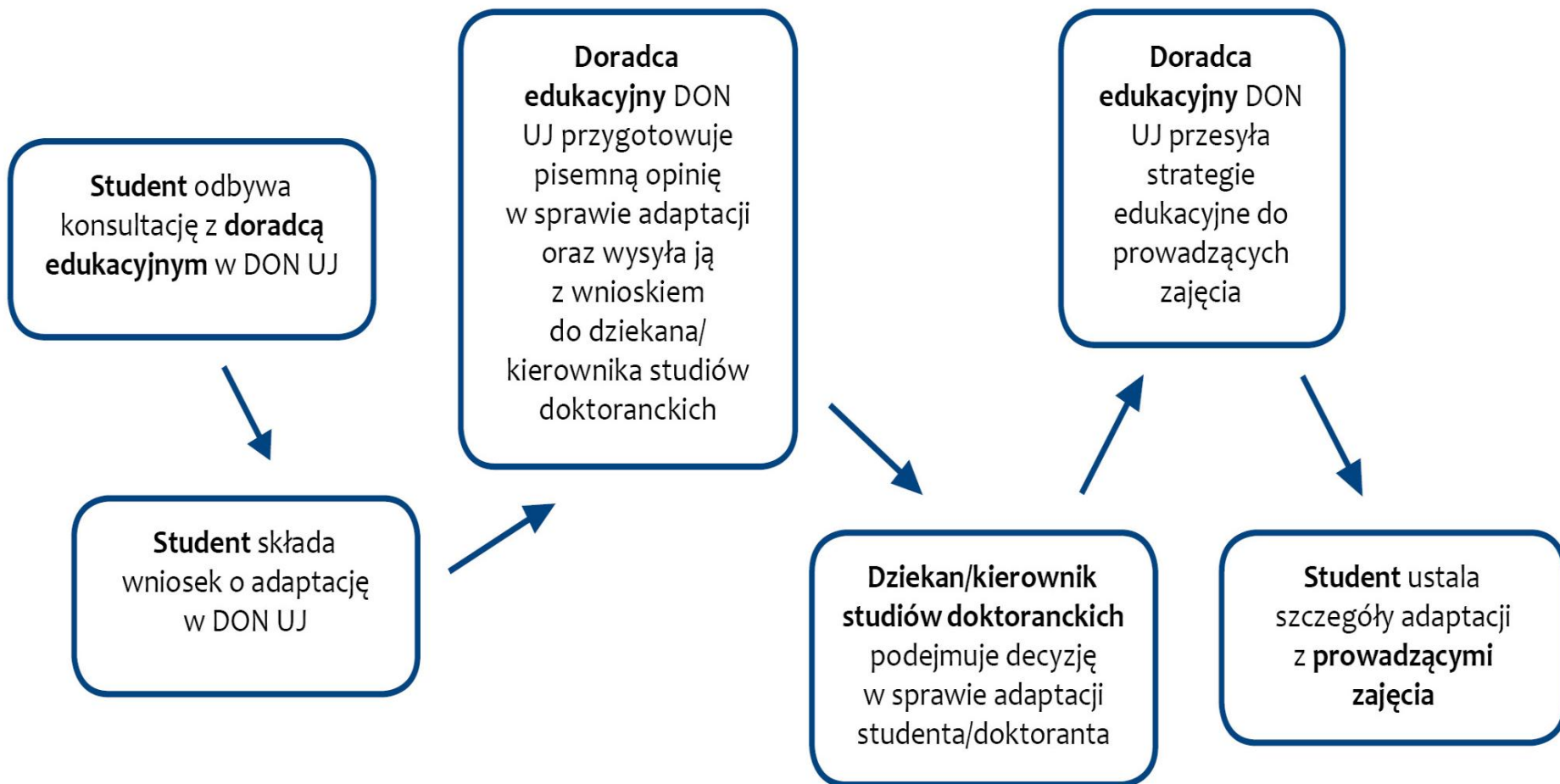

Rozwiązania regulaminowe

2. Do studentów, o których mowa w ust. 1 zalicza się osoby:
 - a) niepełnosprawne posiadające aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub dokument równoważny,
 - b) przewlekłe chorujące nieposiadające orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, których sytuację zdrowotną potwierdza przedłożona w DON UJ dokumentacja medyczna,
 - c) u których nagła choroba lub wypadek skutkują czasową niezdolnością do pełnego uczestnictwa w zajęciach, a okoliczności te potwierdza przedłożona w DON UJ dokumentacja specjalistyczna.

Zarządzenie Rektora UJ

7 zasad wsparcia edukacyjnego

1

2

3

4

5

6

7

1. Indywidualizacja

Adaptacje są odpowiedzią na indywidualne potrzeby edukacyjne osoby niepełnosprawnej wynikające ze specyfiki stanu jej zdrowia w danym momencie oraz specyfiki danego kursu, w tym warunków, w jakich się on odbywa.

Możliwe formy dyskryminacji

- Uniwersalne rozwiązania dla osób z daną niepełnosprawnością

2. Podmiotowość

czyli uwzględnianie autonomii osoby
niepełnosprawnej i jej prawa do
decydowania o sobie

Możliwe formy dyskryminacji

- Kwestionowanie decyzji o wyborze kierunku studiów

3. Rozwijanie potencjału

Rozwijanie potencjału osoby niepełnosprawnej w związku ze studiowanym przez nią kierunkiem studiów oznacza dobór takich adaptacji, które pozwalałyby studentowi nabywać wiedzę i rozwijać praktyczne umiejętności.

Możliwe formy dyskryminacji

- Narzucanie się z różnymi formami wsparcia

4. Racjonalność dostosowania

Oznacza proponowanie adaptacji racjonalnych ekonomicznie, skutecznie wyrównujących szanse osoby niepełnosprawnej oraz gwarantujących zachowanie standardu akademickiego.

Możliwe formy dyskryminacji

- Wymaganie nieracjonalnych, np. bardzo kosztownych adaptacji
- Rozwiązania obniżające kryteria merytoryczne

5. Utrzymanie standardu akademickiego

czyli przygotowanie adaptacji studiów przy
jednoczesnym utrzymaniu kryteriów
merytorycznych obowiązujących wszystkich
studentów danego kierunku/specjalności

Możliwe formy dyskryminacji

- Obniżanie wymogów
- Pomijanie części warunków zaliczenia

6. Adaptacje najbliższe standardowemu przebiegowi zajęć

czyli takie, które nie mają charakteru przywilejów dla osoby niepełnosprawnej, ale w sposób racjonalny wyrównywałyby jej szanse w dostępie do oferty kształcenia uznanej za optymalną na danym kierunku

Możliwe formy dyskryminacji

- Wybór rozwiązań łatwiejszych do realizacji
„droga na skróty”
- Faworyzowanie względem pozostałych studentów

7. Równe prawa i obowiązki

czyli dbałość nie tylko o realizowanie równych praw dla osób niepełnosprawnych, ale również (dzięki zapewnieniu tych praw) egzekwowanie wypełniania obowiązków studenckich na takim samym poziomie jak w przypadku studentów bez niepełnosprawności

Możliwe formy dyskryminacji

- Zgoda na możliwość eksternistycznego trybu zaliczania przedmiotu lub całego programu studiów tylko przez wzgląd na niepełnosprawność studenta/studentki

Przejawy dyskryminacji obecne na uczelni:

Ograniczanie dostępu do zajęć:

- Bariery architektoniczne
- Brak zgody na nagrywanie zajęć
- Materiały w formie niedostępnej
- Brak zgody na obecność asystenta dydaktycznego na zajęciach
- Opór wobec różnych form adaptacji

UNIwersytet JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Studenci z „ukrytymi niepełnosprawnościami”

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIwersytet JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Harmonizacja zarządzania dydaktyką na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie”
współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Konstelacja Lwa - program wsparcia adaptacyjnego dla studentów UJ chorujących psychicznie (2010-2011)

- ☐ Wsparcie zwiększające kompetencje społeczne i zawodowe
- ☐ Portal internetowy www.KonstelacjaLwa.pl
- ☐ „Moja wędrówka”
- ☐ Warsztaty „Przerwijmy tabu – uczelnia wyższa wobec problemu zaburzeń psychicznych”

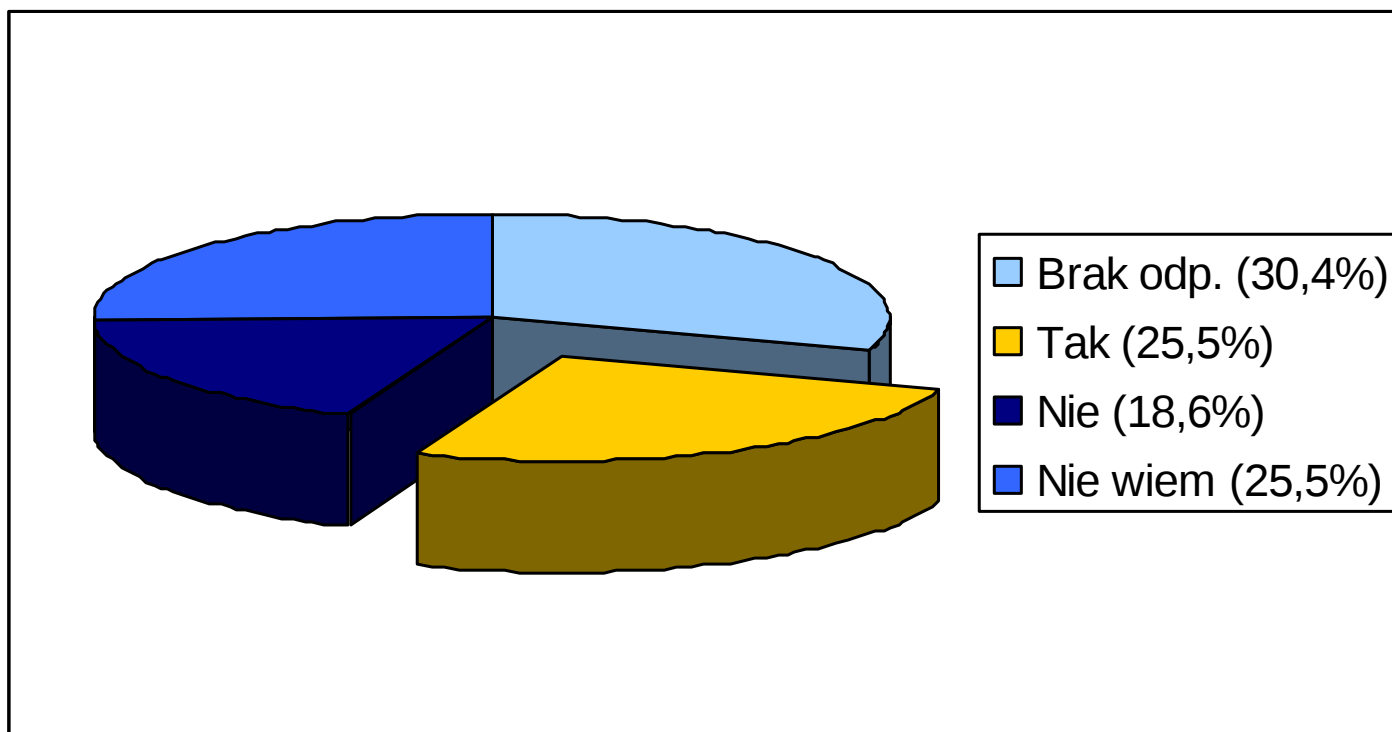

Czy problematyka chorób/zaburzeń psychicznych na uczelniach wyższych w Polsce jest tematem tabu?

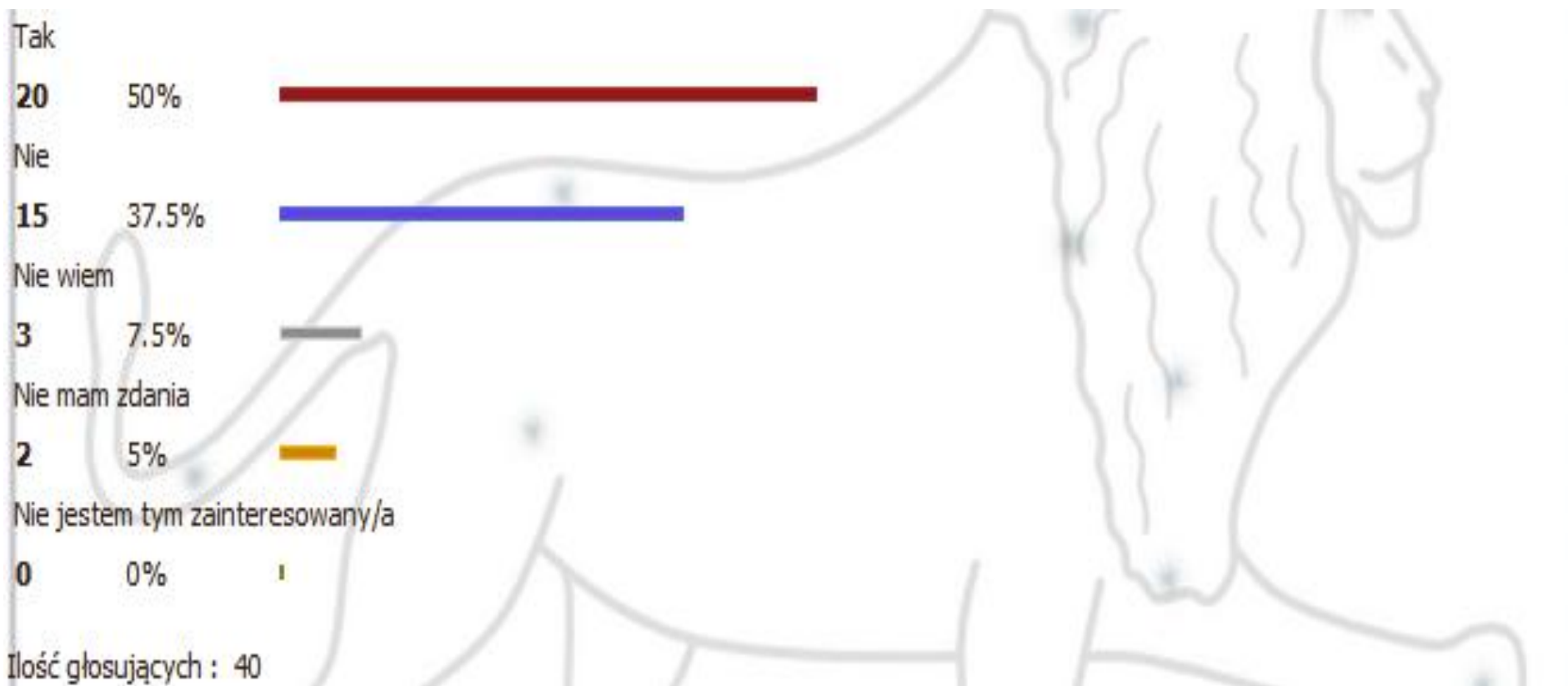

Czy w Pana/Pani opinii na uczelni panują warunki sprzyjające studiowaniu przez osoby chorujące psychicznie?

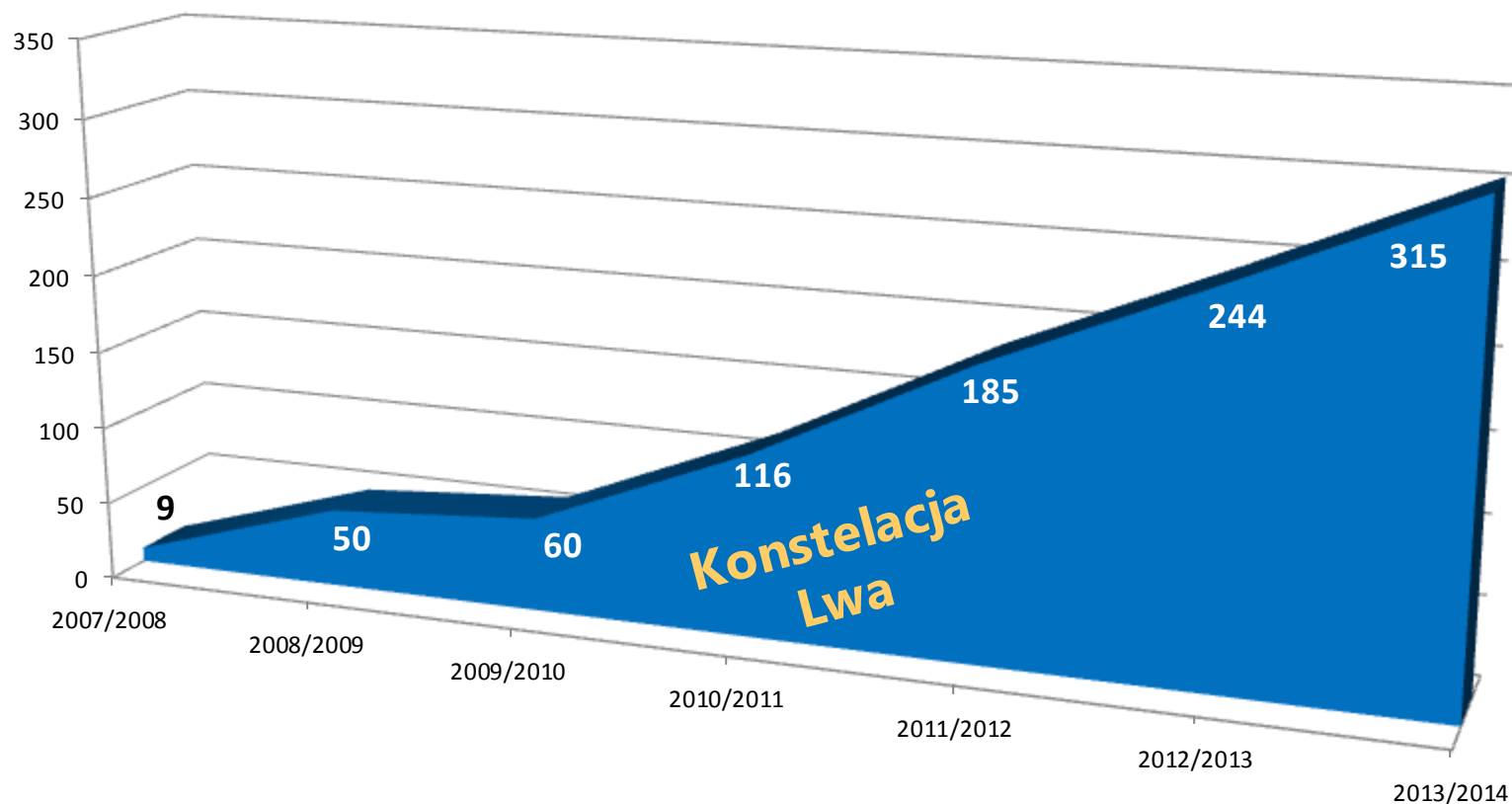

Czy czuje się Pan/Pani dyskryminowany/a na uczelni ze względu na trudności natury psychicznej?

Studenci z zaburzeniami psychicznymi korzystający ze wsparcia DON UJ

Wsparcie dla studentów z zaburzeniami psychicznymi

- Konsultacje i doradztwo,
- Adaptacje toku studiów,
- Współpraca doradców edukacyjnych z wykładowcami
- Dodatkowe formy wsparcia –KATALOG ADAPTACJI
- Dodatkowe programy realizowane przez DON:
 - Stacja Konstelacja
 - Program LEO

Sposoby przeciwdziałania dyskryminacji studentów niepełnosprawnych i z zaburzeniami psychicznymi

- Rozwiązania regulaminowe
- Podnoszenie świadomości własnych praw wśród studentów
- Podnoszenie świadomości niepełnosprawności wśród społeczności akademickiej

Projekty DARE szkolenia dla kadry akademickiej

- portal edukacyjny dający możliwość poszerzenia kompetencji zawodowych w zakresie nowoczesnych metod kształcenia osób niepełnosprawnych i ich funkcjonowania w życiu społecznym;
- szkolenia stacjonarne dla kadry akademickiej
- publikacje i materiały edukacyjne
- otwarty, bezpłatny kurs zdalnego nauczania
- www.darelearning.eu

Publikacje DON

UNIwersytet JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Debata akademicka „O równości bez skrajności” z udziałem Rzecznika Praw Obywatelskich

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Harmonizacja zarządzania dydaktyką na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie”
współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dział ds. Osób Niepełnosprawnych UJ

ul. Retoryka 1/210

31-108 Kraków

tel.: 12 424 29 50

e-mail: don@uj.edu.pl

www.don.uj.edu.pl

www.darelearning.eu

www.KonstelacjaLwa.pl

